

1 FAKTA OM OPPDRAGET

FORMÅL

Formålet i bestillingen er å belyse om Miljøpakkens målsettinger nås og om tiltak gjennomføres innenfor planlagte rammer.

PROBLEMSTILLINGER

1. I hvilken grad bidrar tiltakene i Miljøpakken til det overordnede nullvekstmålet?
2. I hvilken grad har Trøndelag fylkeskommune planleggingskapasitet for å realisere mulige prosjekter i Miljøpakken?
3. I hvilken grad gjennomføres Miljøpakkeprosjekter innenfor planlagte rammer, og hva er eventuelt årsaker til og konsekvenser av avvik?

TIDS- OG RESSURSBRUK

Timeforbruk: 350 timer

Rapport til sekretær: 26.01.2026

OPPDRAGSANSVARLIG REVISOR

Margrete Haugum, forvaltningsrevisor

mha@revisjonmidtnorge.no

Mobil: 952 33 007

2 MANDAT

I dette kapittelet redegjøres det for bestillingen.

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune bestilte den 17.09.2024, sak 69/24 en forvaltningsrevisjon med tema – ressursbruk og gjennomføringsevne i samferdselsprosjekter og i miljøpakkeprosjekter. Tema for bestillingen er hentet fra plan for forvaltningsrevisjon som ble vedtatt i fylkestinget i sak 52/24. Plan for forvaltningsrevisjon oppsummerer temaet på følgende måte:

Samferdselsavdelingen har flere store og tunge oppgaver, som innebærer betydelig risiko og vesentlighet for fylkeskommunen. Avdelingens oppgaver er knyttet til kollektivtrafikk, transport, personmobilitet, trafikk sikkerhet, fylkesveger og øvrig infrastruktur. Fylkeskommunen har forpliktet seg til å nå nullutslippsmålet gjennom miljøpakkesamarbeidet. Det er knyttet risiko til både måloppnåelsen og gjennomføringen sett i forhold til ressursbruken.

Det er i tillegg skissert ulike innfallsvinkler og problemstillinger i plan for forvaltningsrevisjon.

- Er ressursbruken bærekraftig sett i sammenheng med at fylkeskommunen skal ivareta en økonomisk handleevne, sikre tilfredsstillende veiutbygging, opprettholde veistandard, ha tilfredsstillende beredskap og samtidig nå vedtatte klimamål?
- Finnes det rutiner og gjøres det vurderinger knyttet til risiko og ansvar for valg av entreprisekontrakter (NS) i det enkelte samferdselsprosjekt?
- I hvilken grad får fylkeskommunen prosjektfinansiering gjennom miljøpakkesamarbeidet, sammenlignet med Trondheim kommune?
- Er fremdriften og gjennomføringen for prosjekter knyttet til miljøpakkesamarbeidet innen frist og tildelt ressursramme?

Bestillingen sto på sakskartet til kontrollutvalget i fylkeskommunen 27.08.2024, sak 60/24. I møtet kom det forslag om å spisse bestillingen gjennom å tone ned det fjerde punktet og samtidig se på årsaker til og konsekvenser av forsinkelser i prosjektgjennomføringen. Videre kom det innspill på å se på gjennomføringstakt, samarbeid med Trondheim kommune i forvaltningsrevisjonen og om de planlagte og gjennomførte prosjektene bidrar til nullutslippsmålet.

Kontrollutvalget valgte å utsette behandlingen til neste møte og i mellomtiden undersøke om det kunne være aktuelt med en felles forvaltningsrevisjon med Trondheim kommune.

Kontrollutvalget bestilte forvaltningsrevisjonen i det påfølgende møte (17.09.2024), og det var avklart at det ikke var aktuelt for kontrollutvalget i Trondheim kommune å inngå et samarbeid på dette tidspunktet, men at det kunne være mulig å innlemme Trondheim kommune underveis. Revisor deltok i bestillingsmøtet og har utarbeidet denne prosjektplanen med utgangspunkt i plan for forvaltningsrevisjon, bestillingen og diskusjonen i kontrollutvalget. Samtidig er det sett til forvaltningsrevisjonsprosjekt om Miljøpakken fra 2021 for å bygge videre på funn der.

2.2 Bakgrunnsinformasjon

Trøndelag fylkeskommune

Årlig bevilger Trøndelag fylkeskommune midler til Miljøpakken, som deltaker i miljøpakkesamarbeidet. Dette gir fylkeskommunen mulighet til å ta del i finansieringen som finnes i miljøpakkesamarbeidet. For 2024 bevilget fylkeskommunen 84 millioner kroner.

Miljøpakken

Miljøpakken er et samarbeid mellom kommunene Trondheim, Stjørdal, Malvik, Melhus, Orkland og Skaun, Trøndelag fylkeskommune, Statens vegvesen, Jernbanedirektoratet og Statsforvalteren i Trøndelag. Gjennom Byvekstavtalen har deltakerne forpliktet seg til å klare nullvekstmålet, som vil si at biltrafikken ikke skal øke selv om byen vokser. Det betyr at innbyggerne skal gå mer, sykle mer og reise mer kollektivt. Videre står det på hjemmesiden til miljøpakken at Byvekstavtalen også skal bidra til mer effektiv arealbruk og mer attraktive by- og tettstedssentre.

Byvekstavtalen for 2024-2029 ble signert 06.09.2023 og det overordnede målet er at *klimagassutslipp, kø luftforurensning og støy skal reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransport tas med kollektivtransport, sykling og gange (nullvekstmålet). Byvekstavtalen skal videre bidra til attraktiv by- og tettstedsutvikling. Det er en ambisjon at tiltakene i byvekstavtalen for å nå nullvekstmålet skal føre til færre hardt skadde og drepte i trafikken, i tråd med nullvisjonen.*

Det er i tillegg utarbeidet følgende lokale mål for miljøpakkesamarbeidet.

1. Lavere utslipp
2. Økning i miljøvennlige reiser
3. Senke terskelen for å reise miljøvennlig
4. Tilgjengelige by- og tettstedsområder
5. Redusere trafikkulykker
6. Overholde kravet til luftkvalitet

7. Redusere trafikkstøy
8. Grønn og effektiv næringstransport
9. Økt brukertilfredshet

Måloppnåelsen i Miljøpakken evalueres årlig i en egen rapport.

2.3 Fylkeskommunens organisering

Trøndelag fylkeskommune er revisjonsobjekt, nærmere bestemt både samferdselsavdelingen og vegavdelingen. Miljøpakkeprosjektet er et samarbeid med flere kommuner og statlige enheter, og revisjonens mandat er en forvaltningsrevisjon av Trøndelag fylkeskommune.

Samferdselsavdelingen i Trøndelag fylkeskommune er en av sju avdelinger. I samferdselsavdelingen er det tre seksjoner: kvalitet samferdsel, mobilitet og oppdragsstyring. Trøndelag fylkeskommune har også en egen vegavdeling. Denne vegavdelingen består av sju seksjoner, hvorav en av seksjonene er Miljøpakken TRFK. I denne seksjonen er det tre team. Det er programområder, gateprosjekt og sykkelprosjekt.

3 PROSJEKTDESIGN

Dette kapittelet redegjør for revisors forslag til løsning av oppdraget.

3.1 Problemstillinger

1. Bidrar tiltakene i Miljøpakken til det overordnede nullvekstmålet?
2. Har Trøndelag fylkeskommune tilstrekkelig planleggingskapasitet for å realisere mulige prosjekter i Miljøpakken?
3. Gjennomføres Miljøpakkeprosjekter innenfor planlagte rammer, og hva er eventuelt årsaker til og konsekvenser av avvik?

Den første problemstillingen undersøker hvordan det arbeides mot nullvekstmålet i miljøpakkesamarbeidet og i fylkeskommunen. Her er det naturlig å se på delmålene og samspillet mellom dem. I bestillingen er nullutslippsmålet omtalt. Dette er et av delmålene i Byvekstavtalen og følgelig en del av målsettingene som underbygger det overordnede nullvekstmålet i miljøpakkesamarbeidet.

Den andre problemstillingen undersøker fylkeskommunen sin planleggingskapasitet for å realisere mulige prosjekter, både på samferdselsområdet og vegområdet. Fra forvaltningsrevisjonen om Miljøpakken i 2021 ble det avdekket at fylkeskommunen og eksempelvis Trondheim kommune arbeidet ulikt med planleggingen av prosjekter. Besvarelsen av denne problemstillingen vil bygge videre på den informasjonen som kom fram i den revisjonen, samt å se på om noe har endret seg siden den tid.

Den tredje problemstillingen omhandler gjennomføringsevnen og da i hvilken grad prosjekter og tiltak ikke blir gjennomført innenfor de vedtatte rammer. I denne problemstillingen vil årsaker og konsekvenser til manglende gjennomføringsevne bli belyst. Det er aktuelt å velge ut noen prosjekter som undersøkes nærmere for å belyse denne problemstillingen.

Undersøkelsen tar utgangspunkt i hendelsesforløpet etter at prosjektet er finansiert av Miljøpakken.

3.2 Avgrensing

Forvaltningsrevisjonen avgrenses til årene 2023 og 2024. I forvaltningsrevisjonen er Trøndelag fylkeskommune revisjonsobjekt og prosjektet avgrenses til å se på den aktiviteten fylkeskommunen har i miljøpakkesamarbeidet. Miljøpakken ledes av et sekretariat som består av representanter fra de samarbeidende deltakerne. Sekretariatet har en sentral rolle i Miljøpakken og vil bli berørt av forvaltningsrevisjonen.

3.3 Kilder til kriterier

Aktuelle kilder til revisjonskriterier er:

- Byvekstavtalen 2023-2029
- Fylkeskommunale målsettinger og vedtak
- Kommuneloven

3.4 Metoder for innsamling av data

Denne forvaltningsrevisjonen handler om Miljøpakken og Byvekstavtalen som bygger opp under den. Det betyr at dokumentasjon fra arbeidet som gjøres i miljøpakkesamarbeidet er sentrale data, fordi de gir føringer for arbeidet og beskriver aktiviteten. På samme måte er også fylkeskommunal dokumentasjon om samarbeidet i Miljøpakken og dokumentasjon om fylkeskommunale tiltak i Miljøpakken sentrale.

Forvaltningsrevisjon av Miljøpakken fra 2021 berørte ulike sider ved miljøpakkesamarbeidet, eksempelvis porteføljestyling. Dokumentasjon fra denne forvaltningsrevisjonen gir en forståelse av miljøpakkesamarbeidet som det er naturlig å bygge videre på. Allikevel er det viktig å fange opp den utviklingen som har skjedd

De skriftlige datakildene vil suppleres med intervju av ansatte som er involvert i miljøpakkesamarbeidet og i enkelte av tiltakene i Miljøpakken. Dette omfatter hovedsakelig ansatte i Trøndelag fylkeskommune og de som arbeider i Miljøpakkens sekretariat.

For å belyse den tredje problemstillingen velges det ut 2-4 miljøpakketiltak som Trøndelag fylkeskommune har ansvaret for. Disse tiltakene undersøkes nærmere i forhold til gjennomføringsevne.

4 PROSJEKTORGANISERING

4.1 Prosjektteam

Oppdragsansvarlig revisor	Margrete Haugum
Prosjektmedarbeider	Mette Sandvik
Kvalitetssikrer	Marie Husøy Sæther
Kvalitetssikrer	Arve Gausen

4.2 Milepælsplan

Bestillingsdato	27.08.2024
Prosjektplan til sekretær	25.11.2024
Oppstartsmøte	Innen 01.05.2025
Datainnsamling ferdig	30.09.2025
Rapport til uttalelse	15.12.2025
Rapport til sekretær	26.01.2026

Steinkjer 20.11.2024

Margrete Haugum

Oppdragsansvarlig revisor

VEDLEGG 1: UAVHENGIGHETSERKLÆRING

Riv Revisjon
Midt-Norge
Bidrar til forbedring

Vurdering av uavhengighet.

Revisors egen vurdering i forbindelse med forvaltningsrevisjonsprosjekt:

Prosjektnr: FR1310	Trøndelag fylkeskommune
Hovedreferanse: Kommuneloven § 24-4 Forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3 RS 200 --- Formål og generelle prinsipper for revisjon av regnskaper pkt. 4 RS 220 -- Vilkår for revisjonsoppdrag pkt. 4, 12-13 RS 300 -- Planlegging av revisjon av regnskaper pkt. 6 Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 pkt. 8	
Ansettelsesforhold:	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn Revisjon Midt-Norge SA
Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som ovenfor nevnte kommune deltar i.
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til ovenfor nevnte kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 18, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenesten under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede opptre ikke som fullmektig for ovenfor nevnte kommune.
Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.

Sted: Steinkjer 20.11.24

Rolle: Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Navn: Margrete Haugum

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7716 Steinkjer

✉ post@revisjonmidt norge.no
☎ 907 30 300

www.revisjonmidt norge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 90 2310 MVA

Revisjon

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no